

Ohjelmistoja, oppaita ja romppuja

Anu Lampinen

Timo-Jussi Hämäläinen

Tietotekniikkaosasto

Useista ohjelmistotuotteista on tarjolla opiskelija- tai yliopistoversioita, jotka ovat opiskelijoille halvempia kuin normaaliversiot. Ne ovat kuitenkin aivan normaaleja karsimattomia tuotteita. Joitakin ohjelmia opiskelijat voivat hakea suoraan valmistajan kotisivuilta (esimerkiksi OpenOffice), mutta useat tunnetumpien ohjelmistotalojen tuotteet on ostettava alan liikkeestä. Opiskelijahinnat ovat yleensä vain joitain kymmeniä tai satoja euroja normaalihintojen ollessa useita satoja. Näin ollen ei ole mitään syytä käyttää laittomia piraattiversioita, kun aidon ja alkuperäisenkin voi saada halvalla. Lisäksi alkuperäisissä ohjelmissa ei ole mukana viruksia – toisin kuin useimmissa piraateissa.

Jatkossa on mainittu joitain helsinkiläisiä liikkeitä, joissa kirjoittaja on itse nähnyt ohjelmien opiskelijaversioita myynnissä, myös muualla niitä saattaa olla tarjolla.

Muutamia tuotteita voivat Helsingin yliopiston läsnäolevaksi ilmoittautuneet perus- ja jatkotutkinto-opiskelijat hankkia tietotekniikkaosaston sähköisestä ohjelmistojakelusta. Tarkista tuoreimmat tiedot valikoimasta ohjelmistomyynnin Alma- tai WWW-sivuilta.

Kun opiskelijan läsnäolo päättyy, päättyy myös ohjelmien käyttöoikeus, ellei erikseen muuta ole mainittu. Artikkelin versio- ja hintatiedot on ilmoitettu 30.6.2006 mukaan.

Sähköinen ohjelmistojakelu

Laajemmalti yliopistolaisille tarkoitettut ohjelmistot ovat saatavilla sähköisestä ohjelmistojakelusta. Mm. suurin osa tilasto-ohjelma SPSS:n versioista ja vaikkapa F-Securen ohjelmistot ovat opiskelijoille maksuttomia. Ohjelmistojakeluun kirjaudutaan pääkäyttötunnuksella ja kirjautumisen jälkeen näkyviin tulevat ne ohjelmistot, joiden hakuun käyttäjällä on oikeus.

Ohjelman asennuspaketti ladataan omalle koneelle EULA:n (*End User License Agreement*, käyttöoikeussopimus) hyväksymisen jälkeen. Ilman sopimuksen hyväksyntää haku ei onnistu.

Sähköinen ohjelmistojakelu otetaan käyttöön syksyllä 2006 ja ohjelmistovalikoimaa laajennettaneen jatkossakin. Tarkat käyttöohjeet ja tiedot valikoimasta löytyvät myynnin sivuilta.

StarOffice ja OpenOffice

OpenOffice on ilmainen toimisto-ohjelmistopaketti, joka on tarjolla useille eri kielille ja alustoille (mm. Windows, MacOS X, Linux). Ohjelmisto toimii hyvin myös vanhemmissa mikrotietokoneissa, vähimmäisvaatimus Windows- ja Linux-versioissa on Pentium-tason laite. Asennuspaketin voi ladata ohjelmiston kotisivustolta, mutta myös yliopiston FTP-palvelimelta (hakemisto *OOffice*) löytyy joitain versioita.

StarOffice on OpenOfficen pohjalta tehty hiukan laajennettu maksullinen ohjelmisto, josta meillä on yliopistolisenssi. Se kattaa myös opiskelijat, ja tällä hetkellä sähköisessä ohjelmistokelussa on saatavilla useita eri kieliversioita. Mikäli haluttua versiota ei löydy, sitä voi tiedustella sähköpostilla osoitteesta *atk-myynti@helsinki.fi*.

Microsoft

Helsingin yliopiston opiskelijoilla on mahdollisuus ostaa suoraan Internetistä joitakin Microsoftin tuotteita, kuten *Office 2003 Pro* -paketin (79,98 €) ja *Windows XP Pro* -päivitysversion (77,97 €). Maksu suoritetaan luottokortilla ja asennuspaketti haetaan verkosta. Asennusmediaa (CD-ROM) kaipaavat joutuvat ostamaan Office-pakettinsa alan liikkeestä, jolloin hinta on alkaen noin 130 €

Corel

Corelin tuotteista opiskelijaversioita on seuraavista tuotteista: *CorelDraw*, *WordPerfect Office* ja *PaintShop Pro*. Näiden hinta vaihtelee alkaen noin 90 eurosta. Ainakin Academica ja Verkkokauppa.com myyvät tuotteita.

Tilasto-ohjelmistoja

Yliopiston opiskelijat (ja henkilökunta) voivat saada käyttöönsä määrääjäksi, yleensä vuodeksi kerrallaan, joitakin tilasto-ohjelmistoja tietotekniikkaosastolta. Kaikista seuraavista ohjelmista yliopistolla on yliopistolisenssit, ja ne kattavat myös läsnäolevat tutkinto-opiskelijat. Erillistä lisenssimaksua ei pääsääntöisesti ole, vaan ohjelmien asennuspaketit ovat ladattavissa sähköisestä ohjelmistojakelusta, tai asennusmedia (CD-

ROM) on ostettavissa ohjelmistomyynnistä. Jotkin lisäosat, kuten SPSS:n rakenneyhtälömallien tekoon tarkoitettu Amos, maksavat erikseen.

Tätä artikkelia kirjoitettaessa (30.6.2006) tilanne on tilasto-ohjelmistojen osalta se, että SAS:n jakelu hoidetaan toistaiseksi maksullisilla asennusmedioilla, SPSS sen sijaan löytyy sähköisestä ohjelmistojakelusta.

- * *SAS for Windows*, versio Learning Edition 2.0, käyttöympäristönä Windows NT/2000/XP (voimassa vuoden 2008 marraskuun loppuun, asennusmedia 12 €). Myös SAS:n täysversio (9.1.3) on välityksessä. Sen lisenssi on voimassa vuoden kerrallaan (asennusmedia 33 €).
- * *SPSS for Windows*, versiot 11 ja 12.01 (Windows 98/ME/NT/2000/XP), 13.01 ja 14.01 (Windows 98/ME/2000/XP). Tarvittaessa myös vanhempia versioita on saatavilla (7.5, 9.0.1, 10.0.7, käyttöympäristöinä Windows 95/98/ME/NT/2000).
- * *SURVO MM* -ohjelmisto, joka toimii Windows 95-, 98-, ME-, NT-, 2000- ja XP -ympäristöissä (ohjelma saatavissa verkosta Survon omilta sivuilta).

Tarkemmat tiedot ohjelmistoista ja niiden hankkimisesta löytyvät Almasta ja myynnin opiskelijasivuilta.

Virukset ja tietoturva

Yliopistolla on toistaiseksi lisenssi *F-Secure Anti-Virus Client Security* (FSAVCS) -ohjelmaan, joka on saatavilla yliopistolta Windows 98/ME/NT/2000/XP -käyttöjärjestelmille sekä Linuxille. Ohjelmistossa on mukana palomuri ja vakoiluohjelmien torjunta.

Yliopistolaiset voivat hakea ohjelmiston sähköisestä ohjelmajakelusta, jossa on tarjolla uusimmat versiot lisensoiduista tuotteista.

Muut ohjelmistot

Sähköisestä ohjelmistojakelusta löytyy lisäksi mm:

- * *OpenVPN*-asennuspaketti, jolla saa Internetistä suojatun yhteyden yliopiston verkkoon ja pääsee käyttämään esimerkiksi kirjastotietokantoja
- * *WinaXe*, joka on Tampereella tehty X-palvelin Windows 3.x/95/98/ME/NT/2000/XP -käyttöjärjestelmille
- * *RealPlayer* verkkovideolähetysten seuraamiseen

Lisäksi ohjelmistojakeluun laitetaan saataville muita mahdollisesti hankittavia kattavasti lisensoituja ohjelmia. Samoin siellä on muutamia vain laitosten ja henkilökunnan käyttöön tarkoitettuja ohjelmistoja, jotka eivät ole opiskelijoiden saatavilla (mm. *PDF-Xchange*).

Tässä artikkelissa mainitsematta jääneitä ohjelmistoja saa alan liikkeistä sekä usein suoraan valmistajalta Internetin välityksellä. Vaikka kaikista ohjelmistoista ei olekaan erikseen opiskelijahinnoiteltuja versioita (mm. Adoben tuotteet), kannattaa aina tiedustella, olisiko sellaisia saatavilla. Ohjelmistojen lisenssiehdot ja hinnat vaihtelevat nimittäin jatkuvasti.

Oppaat

Tietotekniikkaosaston omia ilmaisia oppaita saa osaston ylläpitämiltä atk-asemilta, joskaan laajempia oppaita ei enää nykyään paineta, vaan ne löytyvät verkosta. Kaupallisia oppaita saa mm. Yliopistokirjakaupasta (mm. Vuorikadulla) ja DataClubista (Sanomatalossa).

Lisätietoja

Tietotekniikkaosaston ohjelmistomyynti,

<https://alma.helsinki.fi/doclink/7371>

<http://www.helsinki.fi/atk/myynti/>

Ohjelmistomyynti ja -välitys opiskelijoille,

<http://www.helsinki.fi/atk/myynti/opisk.html>

Sähköinen ohjelmistojakelu,

<http://www.helsinki.fi/atk/ohjelmistojakelu/>

Yliopiston vanhempi ohjelmajakelu,

<https://www.helsinki.fi/atk/ohjelmajakelu/>

Yliopiston FTP-palvelin, <ftp://ftp.helsinki.fi/>

Tietotekniikkaosaston oppaita,
<https://alma.helsinki.fi/doclink/4609>
<http://www.helsinki.fi/atk/neuvonta/>

Microsoftin ohjelmien opiskelijaversioista, <http://www.microsoft.com/finland/education/students.msp>
OpenOffice, <http://www.openoffice.org/>
OpenOffice kielipaketeista (oikoluku ja tavutus),
http://lingucomponent.openoffice.org/download_dictionary.html

<BOX>

Tietotekniikkaosaston FTP-palvelimelta löytyy lukuisia *public domain* ja *shareware* -ohjelmia, jotka ovat vapaasti kopioitavissa. Lisäksi palvelimella on lukuisia päivitystiedostoja mm. Microsoft Office -ohjelmistoihin, Windowsiin ja Corelin tuotteisiin. Palvelimen sisältöön pääsee käsiksi WWW-selaimella tai FTP-ohjelmalla.

</BOX>